

Asia: VN/31199/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta (Kela-korvausten valinnanvapauskokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa korvausmallin sisällöstä?

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/31199/2024

Asianumero STM143:00/2024.

Eduskuntavaalikampanjassaan Petteri Orpo lupasi käytettäväksi kaikki resurssit, myös yksityissektorin, perusterveydenhuollon ongelmien ratkaisemiseksi. Perusterveydenhuoltohan on päästetty jo 1990-luvulta alkaen rapautumaan, kun resurssit ohjattiin voimakkaasti kehittyvään ja kasvavaan erikoissairaanhoidon. Kunnille ei jäänyt rahaa kehittää vastaavasti perusterveydenhuoltoa, vaikka senkin tehtävät lisääntyivät rinnan erikoissairaanhoidon kanssa. Lääketieteen nopean kehityksen vaatimuksia terveydenhuoltojärjestelmälle ei täysin ymmärretty, mikä johti osin hallitsemattomaan tilanteeseen terveyskeskuksissa, sillä valtiovalta ei liioin tukenut kuntia riittävästi, ei taloudellisesti eikä suunnitelmallisella ohjauksella.

Hallituksen ensimmäinen yritys tukea yksityissektoria ja purkaa terveyskeskusten jonoja oli nostaa yksityislääkärikäyntien Kela-korvauksia. Tulokset eivät vastanneet hallituksen odotuksia. Yksityislääkärillä kävivät ne, jotka aiemminkin, eikä käyntien määrä noussut juuri lainkaan. Tällä toimenpiteellä ei siis saavutettu terveyshyötyä käytettyyn euromäärään nähden, eivätkä perusterveydenhuollon jonot lyhentyneet, mutta yksityiset lääkäriasemat nostivat hintoja. Käytetyt budjettirahat valuivat siis monikansallisille pörssiyrityksille, ei kansanterveystyöhön.

Hallitus esittää valinnanvapauden nimissä yli 65-vuotiaille kolmea käyntiä vuodessa yksityisen yleislääkärin vastaanotolla terveyskeskusmaksun hinnalla ja lisäksi tarvittavista tutkimuksista korvausta 50 prosenttia. Kolmivuotinen kokeilu rahoitettaisiin valtion omaisuutta myymällä.

Esitetty malli ei sovi yhtä tai useampaa ns. kansansairautta sairastavien potilaiden hoitoon. Terveyskeskuksessa näiden potilaiden hoito on tiimityötä, johon kuuluu erikoistuneita sairaanhoitajia, asiaan perehtyneitä lääkäreitä ja muita terveydenhuollon ammattihenkilöitä, ja potilaan hoito ja seuranta toteutetaan suositusten mukaisesti. Hoidon jatkuvuus on keskeistä.

Nyt esitetty malli sopisi lähinnä perusterveelle henkilölle, joka haluaa terveystarkastuksen vaikkapa eläkkeelle jäätyään tai tietyn iän saavutettuaan. Samalla järjestyisi ehkä ajokorttitarkastuskin, mahdollisesti tuolla käyntimaksulla. Kolmen vuoden kokeilulla ei hoidon jatkuvuus toteudu, jos jotakin hoidettavaa, vaikkapa kohonnut verenpaine, löytyy.

SKP näkee, että parhaiten hallitus parantaisi kansanterveyttä ja perusterveydenhuollon palvelujen yhdenvertaista saatavuutta turvaamalla hyvinvointialueille riittävän rahoituksen edes osittain kompensoimaan aiempien säästötoimien aiheuttaman rahoitusvajeen. Yksityissektorin tukemiseen suunnitellut varat tulisivat tehokkaimpaan käyttöön hyvinvointialueiden perusterveydenhuollossa. Tarvittaessa hyvinvointialue voisi ostaa tiettyjä rajattuja palveluja myös yksityissektorilta, jolloin tämä on tarkoin suunniteltua ja kontrolloitua, perusterveydenhuollon palveluvalikoimaa laajentavaa tai täydentävää toimintaa. SKP ehdottaa lakiehdotuksen hylkäämistä tehottomana ja siten kalliina kokeiluna.

Lausuttavaa vaikutustenarvioinnista?

-

Muut kommentit:

-

1. Näkemyksenne vastaanottotyyppistä koskevista velvoitteista palveluntuottajille?

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

2. Näkemyksenne siitä, että kokeiluun osallistuvan palveluntuottajan olisi sitouduttava tarjoamaan myös toisella kokeiluun osallistuvalla palveluntuottajalla määrätyt tutkimukset kokeilun mukaisilla hinnoilla?

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

3. Näkemyksenne siitä, että kokeilun mukaisia lääkärinvastaanottokäyntejä tarjoavan palveluntuottajan olisi sitouduttava tarjoamaan lääkärikäyntien lisäksi myös kokeilun piiriin kuuluvia tutkimuksia, mikäli palveluntuottajalla olisi laboratorio käytössään (oma tai alihankinta)?

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

4. Näkemyksenne siitä, että kokeiluun voisi osallistua vain sellainen palveluntuottaja, jolla ylipäänsä olisi käytettävissään laboratorio (omana tai alihankintana)? Tämä tarkoittaisi sitä, että lääkärikäyntejä ei voisi tarjota, mikäli palveluntuottajalla ei olisi käytettävissään laboratoriopalveluita.

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

5. Näkemyksenne siitä, tulisiko kokeiluun voida osallistua myös pelkästään laboratoriotutkimuksia tuottavana palveluntuottajana?

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

6. Näkemyksenne siitä, tulisiko palveluntuottajia edellyttää tekemään suorakorvaussopimus Kelan kanssa?

-

Avoin kenttä perusteluille:

-

Taskinen Liisa
Suomen kommunistinen puolue - SKP:n SOTE-työryhmä